

12 aprilie 2018

D.J.S. nr. 125

AVIZ

la proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți nr.140 din 14.06.2013
(nr.72 din 01.03.2018)

Direcția generală juridică a examinat proiectul de lege pentru modificarea și completarea Legii privind protecția specială a copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți nr.140 din 14.06.2013, în conformitate cu prevederile art.54 din Regulamentul Parlamentului și ale Legii nr.780-XV din 27.12.2001 privind actele legislative și expune următoarele.

1. Proiectul de lege este înaintat cu titlu de inițiativă legislativă de către un grup de deputați în Parlament, fapt ce corespunde art.73 din Constituție și art.47 din Regulamentul Parlamentului.

2. Prezentul proiect are ca obiect de reglementare modificarea și completarea art.6 și art.13 din Legea nr.140/2013, în scopul:

- instituirii obligației pentru asistentul social comunitar de a prelua atribuțiile autorității tutelare locale și a obligației, pentru primăriile orașelor, de a angaja „*specialist în protecția drepturilor copilului*”;

- stabilirea obligației de raportare *lunară* pentru administrația instituțiilor educaționale (comparativ cu raportarea semestrială la 30 octombrie și 30 aprilie, existentă la moment) – a informației „privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare” autorității tutelare locale (primarilor de sate (comune) și orașe);

- instituirea obligației pentru poliția de frontieră – de a prezenta „informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare” autorității tutelare locale (primarilor de sate (comune) și orașe)– în 3 zile lucrătoare de la data ieșirii părintelui din țară;

- instituirea obligației pentru părinții/unicul părinte care pleacă peste hotare pe un termen mai mare de 3 luni și ai căror copii rămân în Republica Moldova să prezinte la punctele de trecere a frontierei certificatul despre informarea autorității tutelare locale privind plecarea peste hotare și persoana în grija căreia rămân copiii.

Potrivit notei informative a proiectului, modificările și completările propuse vor duce la îmbunătățirea Legii nr.140/2013, ținând cont de faptul că în anul 2017 peste 100 de mii de copii au cel puțin un părinte plecat peste hotare.

3. Potrivit art.20 din Legea nr.780/2001 privind actele legislative, nota informativă a proiectului de lege trebuie să conțină „*condițiile ce au impus elaborarea proiectului, finalitățile urmărite prin implementarea noilor reglementări*”, precum și „*principalele prevederi, locul actului în sistemul legislației, evidențierea elementelor noi, efectul social, economic și de altă natură al realizării lui*”.

Semnalăm că, prezentul proiect de lege încalcă prevederile art.20 din Legea nr.780/2001. Astfel, nota informativă a proiectului nu conține o analiză a principalelor prevederi și estimarea efectelor sociale ale noilor prevederi, mai ales ce țin de noile atribuții instituite pentru poliția de frontieră și obligația prezentării certificatului de informare, precum și impactul acestor prevederi asupra copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.

Totodată, în nota informativă a proiectului nu se menționează dacă pentru implementarea proiectului de lege sunt necesare mijloacelor financiare. Însă, analizând competențele atribuite poliției de frontieră și stabilirea obligației angajării unui „*specialist în protecția drepturilor copilului*” pentru primăriile orașelor (*specialist în protecția drepturilor copilului* este un funcționar public din cadrul primăriei care realizează activități de suport pentru îndeplinirea atribuțiilor autorității tutelare locale - primarului de sat (comună) sau oraș), constatăm că pentru implementarea proiectului de lege pot fi necesare cheltuieli financiare suplimentare.

4. Conform principiilor de bază ale legiferării și condițiilor generale obligatorii pe care trebuie să le întrunească proiectul de act legislativ, prevăzute la art.4 și art.5 din Legea nr.780/2001, proiectul de act legislativ trebuie să respecte principiile „*coerenței, consecvenței, stabilității și predictabilității normelor juridice*”.

Atenționăm că, proiectul de lege nu corespunde principiilor de bază ale legiferării enunțate, deoarece apar semne de întrebare legate de posibilitățile de implementare a prevederilor propuse și nu este clar mecanismul de implementare. Or, potrivit art.13 alin.(1) lit.a) din Legea nr.140/2013, administrația instituțiilor educaționale acumulează și prezintă autorității locale tutelare „informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă

peste hotare” pînă la 30 octombrie (adică după începerea anului școlar) și pînă la 30 aprilie (aproape de încheierea anului școlar). Proiectul de lege prevede instituirea obligației ca administrația instituțiilor educaționale să prezinte informația menționată „lunar”. Astfel, nu este clar în ce mod administrațiile instituțiilor educaționale vor putea colecta și prezenta „informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare” pentru perioada de vară, atunci când copii pleacă în vacanță, în nota informativă a proiectului nefiind argumentată necesitatea ca această informație să fie prezentată lunar.

De asemenea, proiectul de lege prevede că „informația privind identificarea copiilor ai căror părinți/unicul părinte sînt plecați/este plecat la muncă peste hotare” să fie prezentată autorității tutelare locale (primarilor de sate (comune) și orașe) de către poliția de frontieră – în 3 zile de la data ieșirii părintelui din țară. Menționăm că, din nota informativă a proiectului de lege nu este clar în ce măsură poliția de frontieră are acces la date/cunoaște că persoana care se prezintă la punctul de trecere a frontierei este unicul părinte al copilului/copiilor, dacă copii au rămas cu celălalt părinte sau dacă celălalt părinte al copilului/copiilor se află deja peste hotare.

Totodată, din conținutul proiectului de lege nici măcar nu este clar dacă poliția de frontieră are obligația să prezinte informația despre toți părinții care ies din țară, indiferent de perioada pentru care pleacă, sau doar despre persoanele care pleacă pe un termen mai mare de 3 luni, iar în acest caz volumul de informații pe care ar trebui să îl proceseze poliția de frontieră este enorm și absolut irelevant pentru protecția copiilor separați de părinți. Or, la momentul ieșirii persoanei din țară nu este clar pentru cât timp persoana părăsește teritoriul Republicii Moldova, decât dacă aceasta singură comunică această informație în mod veridic la punctul de trecere a frontierei.

De asemenea, poliția de frontieră ar trebui să proceseze și să expedieze informația „autorității tutelare locale” - primarilor de sate (comune) și orașe, adică peste 850 de primării, în funcție de localitatea de domiciliu a persoanei care a părăsit țara și are la întreținere copii minori, în 3 zile lucrătoare de la data ieșirii părintelui din țară, fapt ce depășește atribuțiile poliției de frontieră, statuate la art.6 din Legea nr.283 din 28.12.2011 cu privire la Poliția de Frontieră. În același timp, nu este clar cum va fi utilizată informația remisă de poliția de frontieră către autoritatea tutelară locală și cât de relevantă va fi această informație pentru identificarea și protecția copiilor aflați în situații de risc și a copiilor separați de părinți.

De asemenea, proiectul de lege mai prevede obligația pentru părinții/unicul părinte care pleacă peste hotare pe un termen mai mare de 3 luni și ai căror copii

rămân în Republica Moldova, să prezinte la punctul de trecere a frontierei certificatul despre informarea autorității tutelare locale privind plecarea peste hotare și persoana în grija căreia rămân copiii. Această prevedere poate genera acte de corupție, deoarece în proiect nu este statuat vreun mecanism de implementare a unei astfel de prevederi. Iar în aceste condiții, nu este clar termenul în care trebuie să fie eliberat certificatul despre informarea autorității tutelare locale și ce se va întâmpla dacă, după informarea autorității tutelare locale, autoritatea refuză eliberarea unui astfel de certificat. De asemenea, nu este clar ce formă și conținut trebuie să aibă certificatul respectiv, în proiect nefiind prevăzută vreo normă care ar împuternici Guvernul sau o altă autoritate publică de a elabora modelul certificatului respectiv, iar în condițiile în care poliția de frontieră nu cunoaște dacă persoana care se prezintă la punctul de trecere a frontierei este unicul părinte al copilului/copiilor – ar însemna asta oare că poliția de frontieră va putea să solicite un astfel de certificat de la toate persoanele (părinți) care au la întreținere copii minori, dacă persoanele nu vor avea dovezi temeinice că pleacă din țară pentru o perioadă mai mică de 3 luni sau că copilul/copii au rămas în grija celui/alt soț?

În contextul celor expuse, considerăm că înainte de a fi supus dezbaterilor în plenul Parlamentului, este necesar să fie înlăturate toate neclaritățile existente în proiectul de lege, astfel încât să fie respectate principiile „coerenței, consecvenței, stabilității și predictabilității normelor juridice” statuate în Legea nr.780/2001.

6. Întru respectarea normelor de tehnică legislativă, este necesar ca:

- La Articolul unic, sursa publicării legii – „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.167–172/534 din 02.08.2013)” – să fie înlocuită cu: „(Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr.167-172, art.534)”;

- Pe tot cuprinsul proiectului de lege, este necesar ca simbolurile „« »” să fie înlocuite cu „ ”, întru respectarea prevederilor art.19 din Legea nr.780/2001.

Ion CREANGĂ,
Șef Direcția generală juridică